

وزارت ارتباطات در دولت چهاردهم؛

عدالت ارتباطی و عبور از شکاف دیجیتال

علیرضا عبداللهی نژاد، مشاور وزیر و رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت ارتباطات: از چند دهه قبل که حوزه ارتباطات عمدتاً به انواع مراسلات پستی، مکاتبات یا مکالمات تلفنی محدود بود، تا به امروز که عرصه فناوری‌های ارتباطی با تحولات شگرف و به‌شدت شتابانی مواجه شده، شاخص دسترسی به ارتباطات از شرط‌ها و پیش‌شرایط اصلی توسعه کشورها تلقی شده است. در همین راستا، جامع بین‌المللی و دولت‌ها به اهمیت شناسایی آسیب‌های ناشی از شکل‌گیری شکاف دیجیتال و فقدان عدالت ارتباطی آگاهی یافتند و با سرمایه‌گذاری‌های عظیم، درصد رفق تدریجی محرومیت‌های ارتباطی برآمدند.

امروزه بهره‌برداری از شبکه فراگیر اینترنت و سایر فناوری‌های مرتبط با انقلاب صنعتی چهارم، مزایای متنوع و زیادی خلق کرده و امکانات بسیاری پیش‌روی ما گذاشته‌اند؛ این امکان را می‌دهند که مهارت جدیدی را در یک دوره آنلاین بیاموزیم، تراکنش‌های بانکی را تنها با چند کلیک انجام دهیم، شغلی در آمدزا ایجاد کنیم و فرصت‌های بی‌شماری برای توسعه فردی و جمعی در اختیار داشته باشیم. به همین جهت است که در نبود عدالت ارتباطی، شاهد انواع ناترازی در توزیع ثروت و انبوهی از فرصت‌سوزی‌ها در کشور خواهیم بود که می‌تواند به انزوای محرومیت، فقر و انبوهی از مسائل و مشکلات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و حتی امنیتی منتهی شود. با آگاهی از گستره و عمق این تحولات و آثار آتی و آتی آنهاست که نقش وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان نهاد راهبر و متولی این عرصه، در مرحله‌ای تاریخی و تحول‌آفرین قرار دارد و هرگونه تعلل و کندگی در ایجاد و توسعه بسترهای دسترسی به ارتباطات، مترادف با انبوهی از فرصت‌سوزی‌ها و محرومیت‌ها خواهد بود و در سمت دیگر ماجرا، ایجاد برابری در دسترسی به ارتباطات، منجر به شکوفایی ظرفیت‌ها و استعدادهای ملی در سراسر کشور خواهد شد.

دکتر سیدستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، با اشراف و تأکید بر نقش بسترهای ارتباطی پرسرعت و پایدار، به‌عنوان شرط الزامی برای توسعه پیشرفت و آبادانی کشور، موضوع «عدالت ارتباطی» را در زمره مأموریت‌های اصلی این وزارتخانه لحاظ کرده است؛ چنان‌که در برنامه‌های ارائه‌شده وزیر نیز مسائلی همچون:

- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی مبتنی بر فیبر نوری (بند الف ماده ۶۵ برنامه هفتم) و فراهم‌سازی اتصال و دسترسی پرسرعت و کم‌کم به توسعه خدمات و محتوا؛ راه‌اندازی صندوق توسعه شبکه (فیبر نوری) (بند ب ماده ۶۶ برنامه هفتم)؛ توسعه شبکه ارتباطات همراه از طریق نسل جدید ارتباطی ۵G، مقابله با تحریم‌های ارتباطی، مدیریت بهینه و استفاده از کلیه ظرفیت‌های طیف فرکانسی؛ ارتقای شاخص سرانه دسترسی به اینترنت
- راه‌اندازی مراکز قطب نگهداری، تبادل ترافیک و پردازش داده‌های بین‌المللی برای صادرات خدمات و افزایش دسترسی مشتریان بین‌الملل؛ حضور فعال و مؤثر در تعاملات بین‌المللی در حوزه حکمرانی اینترنت (مانند نشانی IP و نام‌های دامنه) و حوزه فضای؛ ارتقای کمی و کیفی و تسهیل دسترسی آحاد جامعه به خدمات الکترونیکی و فضای مجازی و ایجاد عدالت ارتباطی در کشور؛ هم‌افزایی با سایر وزارتخانه‌ها مانند نفت و نیرو جهت هوشمندسازی و کاهش تدریجی ناترازی‌های موجود وزارت راه و شهرسازی، منابع طبیعی، شهرداری‌ها و استانداری‌ها برای توسعه فیبر، احداث ایستگاه‌های مخابراتی و اجرای بهینه برنامه‌ها در کشور و نظایر آن را مورد توجه ویژه‌ای قرار داده است.

نظر به این رویکرد راهبردی به مقوله توسعه ارتباطات، از ابتدای کار وزارت ارتباطات در دولت وفای ملی گام‌های مهمی برداشته شده که اهم آنها عبارت‌اند از:

- ایجاد تیم تخصصی و کارشناسی برای بررسی و شناسایی آسیب‌ها در زیرساخت‌های شبکه دسترسی؛ انتصاب فوری مشاور وزیر در توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در مناطق روستایی و مجری طرح خدمات عمومی اجباری (USO) و اتصال بیش از ۸۰۰ روستا به اینترنت با کیفیت از آغاز فعالیت دولت چهاردهم تاکنون؛ تصویب اساسنامه صندوق توسعه شبکه (فیبر نوری)؛ آغاز برنامه پیش‌گامی کیفیت اینترنت در کشور؛ اعمال اصلاحات و رفع مشکلات طرح ملی فیبر نوری و تغییر شاخص پوشش به اتصال در جهت خدمت‌رسانی بهتر و شفاف‌تر به مردم؛ پیش‌بینی طرح‌ها و برنامه‌های متعدد تشویقی برای حمایت از اپراتورهای ارتباطی و فیبر نوری؛ هماهنگی‌ها و رایزنی‌های فشرده با افراد و نهادهای مرتبط و اجرای برنامه دولت در رفع محدودیت‌های دسترسی به پلتفرم‌های پرکاربرد واتس‌آپ و گوگل‌پلی؛ پرتاب دو ماهواره ارتباطی در دولت چهاردهم و فراهم‌سازی مقدمات پرتاب دو ماهواره دیگر تا پایان سال جاری؛ پیگیری رفع مشکلات و چالش‌های واگذاری فرکانس‌های توسعه نسل پنجم موبایل؛ رفع مانع واردات برخی گوشی‌های پیشرفته موبایل در طرح رجیستری آیفون؛ مذاکره با تولیدکنندگان گوشی‌های خارجی برای برقراری امکان اتصال به ۵G برای ایرانیان؛ ایجاد تدابیر و اقدامات فوری برای برقراری ارتباطات کشور در زمان‌های قطعی برق.

اقدامات اشاره‌شده تنها برخی از فعالیت‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در چند ماه گذشته، یعنی از ابتدای کار دولت چهاردهم تاکنون است که با پیگیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده صورت پذیرفته‌اند. پیش‌بینی می‌شود آثار برنامه‌های انجام‌شده و در دست اقدام در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت جدید، علاوه بر کاهش شکاف‌ها و نابرابری‌های ارتباطی، به خلق فرصت‌های برابرتر برای تمامی ایرانیان منتهی خواهد شد.

دکتر هاشمی همچنین با بیان اینکه توسعه نسل پیشرفته ۵G در شبکه موبایل کشور نیز به نوعی وابسته به توسعه زیرساخت‌های پرسرعت و فیبر نوری است، گفت: امروزه فیبر نوری و نسل پنجم ارتباطات سیار مکمل یکدیگر محسوب می‌شوند تا حداکثر پوشش ارتباطی با کیفیت بالا را بتوان در سراسر کشور ایجاد کرد. در همین راستا، یکی از مسائلی که سال‌ها به‌عنوان چالش در توسعه نسل پنجم مطرح بوده، موضوع قیمت‌گذاری و واگذاری فرکانس‌های مورد نیاز اپراتورهاست که در اولویت نخست کاری وزارت ارتباطات دولت چهاردهم بوده است و به‌زودی در این بخش نیز شاهد گشایش‌های مهم و خوبی خواهیم بود. وزیر ارتباطات با تأکید بر اهمیت استراتژیک توسعه نسل پنجم موبایل گفت: حجم خدمات و تحولاتی که بر بستر این زیرساخت انقلابی در حال وقوع است، به حدی گسترده شده که تمامی صنایع و مشاغل را با یک دگر دیسی عظیم مواجه خواهد کرد و انبوهی از فرصت‌های اقتصادی و افزایش بهره‌وری را به دنبال خواهد داشت.

هاشمی در تشریح اهمیت فناوری نسل پنجم در دنیا گفت: در سال گذشته میلادی، میزان اتصالات جهانی ۵G با رشد شتابان کاربران از مرز دو میلیارد گذشت و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۸ به ۷.۷ میلیارد برسد؛ به همین جهت اپراتورهای موبایل در کشور نیز با وجود موانع و چالش‌های تحریمی، تلاش‌های شایسته‌ای در گسترش این فناوری داشته‌اند که با تعیین تکلیف فرکانس ۳۶۰۰-۳۸۰۰ نیز امکان ارائه سرعت‌های چندصدها مگابیت بر ثانیه به کاربران فراهم خواهد شد.

عضو کابینه دولت وفای ادامه داد: البته درباره اتصال گوشی کاربران به فناوری نسل پنجم نیز مشکلاتی وجود داشت که با تأکید به همکاری در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، به‌سرعت مکاتباتی با شرکت‌های خارجی تولیدکننده گوشی نیز انجام شده است تا زمینه استفاده مطلوب هم‌وطنانم از این خدمات فراهم شود.

۵۳ درصد احکام برنامه هفتم مرتبط با حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات است

وزیر ارتباطات همچنین با بیان اینکه بیش از ۵۳ درصد احکام برنامه هفتم توسعه به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به حوزه فناوری مربوط می‌شود، تحقق سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص ملی را منوط به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های پرسرعت و پایدار ارتباطی دانست و گفت: امروز بر اساس برنامه‌ها و مأموریت‌های توسعه‌ای کشور، گزینی از شتاب‌دهی به بسترهای ارتباطات کشور نیست و اگر ریل‌گذاری‌های ارتباطی با حمایت و مشارکت ملی همراه نشود، ما فرصت‌های عظیمی را از دست خواهیم داد.

وزیر ارتباطات ادامه داد: با توجه به گستردگی و شرایط جغرافیایی کشور، نیاز توأمان به گسترش فیبر نوری و نسل پنجم امری ضروری است که انتظار می‌رود دستگاه‌های ذی‌نفع و مسئول از سطوح حاکمیتی تا استانی، نهایت همکاری را با وزارت ارتباطات و اپراتورها در فراهم‌سازی و تسهیلگری توسعه ارتباطات داشته باشند؛ چراکه ایجاد فرصت‌های برابر برای فرزندانمان و کسب‌وکارها، از مناطق محروم گرفته تا کلان‌شهرها، وظیفه و مسئولیتی تاریخی و ملی برای ماست.

هاشمی در پایان توسعه بسترهای ارتباطی را فرصتی برای شکوفایی و نمایش استعدادها و توانمندی‌ها در پهنه کشور دانست و گفت: امروز از کودکی که در یک روستای کوچک با اتکا بر ابزارهای ارتباطی، استعداد خود را در معرض دید همگان می‌گذارد تا انبوهی از مشاغل خانگی و روستایی و شرکت‌هایی با ده‌ها میلیون خدمت‌گیرنده و... همه گواه بر آثار ملی توسعه ارتباطات و زیرساخت‌های ارتباطی است و بنابراین با تمام توان باید در خدمت مردم و کشور باشیم.

عکس: خدیجه محمدی ناهتی